

SECTION 2. Agriculture

KHOMIAK O.A. MONITORING OF THE NATURAL FORAGE BASE OF PONDS OF PONOMAR LTD OF CHERKASY REGION

Хом'як О.А.

кандидат с.-г. наук, доцент кафедри іхтіології та зоології, Білоцерківський національний аграрний університет

МОНІТОРИНГ ПРИРОДНОЇ КОРМОВОЇ БАЗИ СТАВІВ ТОВ «ПОНОМАР» ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Природна кормова база для риб – є споживання всіх доступних організмів і рослин у водоймі. Основою для живлення риби є нижчі безхребетні організми, які знаходяться як у товщі води, так і на дні ставу. Розрізняють тваринні планктонні організми — зоопланктон, і рослинні – фітопланктон.

Відбір та обробку гідробіологічних проб у ставах ТОВ «Пономар» проводили протягом травня – серпня 2018 р. При дослідженні проб зоопланктону було виявлено, що зоопланктон усіх категорій ставів формувався за рахунок трьох основних груп організмів: коловерток, веслоногих та гіллястовусих ракоподібних з переважанням за біомасою найбільш цінних за кормовою поживністю гіллястовусих рачків.

Основу видового розмаїття фітопланктону у дослідних ставах визначали *Scenedesmus quadricauda*, *Oocystis natans* і *Pediastrum borianum*.

Середньосезонна біомаса планктонної флори коливалась в межах від 6 до 24 мг/л. Найвищі показники біомаси фітопланктону пов'язані з бурхливим весняним розвитком водоростей. Своєчасно проведене вапнування ставів призупинило їх інтенсивний розвиток протягом наступного періоду вегетації.

Донна фауна ставів характеризувалась бідним видовим складом з домінуванням у м'якому зообентосі личинок хірономід та олігохет.

Середньосезонна біомаса зоопланктону дослідних ставів змінювалась в межах 8,3-25,7 г/м³. Найвищі кількісні показники розвитку зоопланктонних організмів спостерігались протягом першої половини вегетаційного сезону.

Середньосезонна біомаса організмів зообентосу ставів ТОВ «Пономар» перебувала в межах 1,1-15,2 г/м². Максимальний розвиток донних безхребетних припадав на початок вегетаційного сезону.

Необхідно відмітити високий рівень розвитку природної кормової бази за усіма групами кормових організмів, що значною мірою можна пояснити належним рівнем виконання комплексу рибоводно-меліоративних заходів, пов'язаних з підготовкою і експлуатацією ставів.

Гідрохімічні дослідження води показали, що за вмістом головних іонів вода ставів господарства належить до гідрокарбонатного класу групи кальцію. Концентрація основного аніону гідрокарбонату складає 221,5 мг/л, основного катіону кальцію – 59,8 мг/л. Мінералізація води низька, і складає 389,4 мг/л, в основному за рахунок гідрокарбонатів. У воді нагульних ставів зафіксовано підвищений вміст водорозчинних органічних речовин, що визначали за величиною перманганатної та біхроматної окислюваності. Так, величина перманганатної окислюваності досягла 16,1 мгО/л при ГДК – 15,0 мгО/л, біхроматної окислюваності 52,9 мгО/л при ГДК – 50,0 мгО/л. Значення водневого показника води нагульних ставів рН були 7,3. Концентрації інших форм біогенних елементів не перевищували нормативних величин і були достатніми для нормального розвитку природної кормової бази.

На ставах ТОВ «Пономар» проводились також спостереження за температурним і кисневим режимом.

Значення розчиненого у воді кисню були в межах від 3,6 до 8,2 мг/л, що відповідає вимогам при вирощуванні коропових видів риби у ставах.

Під час проведення щоденних спостережень за температурним режимом нагульних ставів, було відзначено декілька етапів похолодань води, що відбувалось під впливом літніх дощових циклонів у 2018 році.

В цілому, температурний режим у ставах ТОВ «Пономар» відповідав вимогам, щодо вирощування коропових риби у ставах і співпадав з середніми багаторічними значеннями даної місцевості.

Таким чином, аналіз фізико-хімічного і гідробіологічного режимів ставів ТОВ «Пономар» показав, що умови вирощування коропових видів риби в даних водоймах є сприятливими і відповідають необхідним рибоводним нормативам.